ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΕΩΤΕΕ : Κλιματική αλλαγή / Επιστήμη-Πολιτεία-Πολίτες

Αθήνα 19/Ιανουαρίου/2019

Θέμα : Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στα φυσικά οικοσυστήματα με έμφαση στα Δάση.

Σ. Διαμαντόπουλος, Δασολόγος, σύμβουλος περιβαλλοντικών δράσεων, ΟΜΙΚΡΟΝ ΑΕ

Πρόλογος

Η Νότια Ευρώπη, καθώς και η ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου, είναι από τις πιο ευάλωτες περιοχές σε ότι αφορά στις επιπτώσεις της **ανθρωπογενούς συνιστώσας** της κλιματικής αλλαγής.

Η αύξηση της Θερμοκρασίας των τελευταίων 150 χρόνων αποδίδεται σε μεγάλο βαθμό στην ανθρωπογενή αύξηση της συγκέντρωσης των αερίων του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα.

Βεβαίως, **και οι φυσικές διεργασίες** και οι άλλες ανθρωπογενείς παρεμβάσεις, ερμηνεύουν αρκετά καλά τις μεταβολές που έχουμε τις τελευταίες δεκαετίες.

Επιπτώσεις στα φυσικά οικοσυστήματα

Επιδράσεις και επιπτώσεις στα είδη

Σε ότι αφορά τα **είδη φυτών**, η κλιματική αλλαγή έχει ήδη προκαλέσει **μετατοπίσεις στην εξάπλωση των φυτικών ειδών** σε πολλά μέρη του κόσμου μεταξύ των οποίων και η Ευρώπη.

Σε ότι αφορά τους **βιολογικούς κύκλους των φυτών**, κατά την τελευταία δεκαετία, πολλά είδη στην Ευρώπη άρχισαν να εμφανίζουν την πρώτη ανθοφορία τους νωρίτερα.

Σε ότι αφορά τα **είδη ζώων**, επισημαίνεται ότι εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής τα πουλιά, τα έντομα, τα θηλαστικά και άλλες ομάδες ζώων της Ευρώπης **μετακινούνται προς τα βόρεια και σε μεγαλύτερα υψόμετρα.**

Οι επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών **στη σύνθεση των φυτικών ειδών** της Μεσογείου αναμένεται να αυξηθούν κατά τις επόμενες δεκαετίες.

Η κλιματική αλλαγή, επίσης, εκτιμάται ότι θα επιδεινώσει **την απώλεια των ειδών**, και ιδίως τα είδη με περιορισμένες απαιτήσεις και με περιορισμένες δυνατότητες μετανάστευσης.

Οι επιδράσεις και επιπτώσεις στους υγροτόπους

Τα εσωτερικά ύδατα στη νότια Ευρώπη είναι πιθανό να εμφανίσουν **χαμηλότερο όγκο** και **αυξημένη αλάτωση** ως αποτέλεσμα της κλιματικής αλλαγής.

Πολλά **εφήμερα οικοσυστήματα** αναμένεται να εξαφανιστούν και πολλά **μόνιμα** να συρρικνωθούν.

Σε ότι αφορά τους **παράκτιους υγροτόπους της Μεσογείου**, φαίνεται ότι απειλούνται με απώλεια [εξαφάνιση] ή σημαντικές μεταβολές σε πολλές περιοχές, καθώς η θέση τους συνδέεται άμεσα με τη **στάθμη της θάλασσας** που αναμένεται **βάσιμα να είναι ανοδική.**

Οι μεταβολές που επιφέρει η κλιματική αλλαγή στις **περιόδους παγοκάλυψης**, στο καθεστώς **παροχής ποταμού**, στη **θερμική στρωμάτωση**, στη **διαθεσιμότητα των θρεπτικών ουσιών** και στη διάρκεια της περιόδου αύξησης των ειδών **επηρεάζουν τη σύνθεση της χλωρίδας και πανίδας και τη δομή των τροφικών πλεγμάτων στα εσωτερικά ύδατα**

Οι επιδράσεις και επιπτώσεις στα θαλάσσια και παράκτια οικοσυστήματα

Η σημερινή βιοποικιλότητα της Μεσογείου υπόκειται σε ραγδαίες μεταβολές στο πλαίσιο της συνδυασμένης δράσης **των πιέσεων της αλλαγής του κλίματος και των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων.**

Στη Μεσόγειο Θάλασσα **αναμένεται αύξηση της θερμοκρασίας και μείωση των απορροών**

Αναμένονται τρεις βασικές αλλαγές, **μείωση της ποικιλότητας**, **οπισθοδρόμηση στη διαδοχή και επικράτηση ευκαιριακών ειδών και μείωση στο μέσο μέγεθος των κυρίαρχων ειδών.**

Οι επιπτώσεις από κλιματική αλλαγή μπορεί να αποτελέσουν την **πιο σοβαρή μακροπρόθεσμη απειλή** για τα **κητώδη** τα οποία δεν φαίνεται πιθανό να μπορέσουν εύκολα και γρήγορα να προσαρμοστούν στις ραγδαίες μεταβολές των περιβαλλοντικών συνθηκών.

Επιπτώσεις στα Δασικά οικοσυστήματα

Η άνοδος της θερμοκρασίας, τα ακραία καιρικά φαινόμενα και η ξηρασία, έχουν ως αποτέλεσμα την εξάντληση των αντοχών και των δυνατοτήτων **προσαρμογής των ειδών και δασικών οικοσυστημάτων.**

Η πιο άμεση και ραγδαία επίπτωση της κλιματικής αλλαγής **στα μεσογειακά δάση** αφορά στις **δασικές πυρκαγιές**. Η αύξηση της **συχνότητας** και της **έντασης των πυρκαγιών**, καθώς και της **έκτασης των καμένων εκτάσεων**, ευνοείται από τις συνθήκες ξηρασίας, τις παρατεταμένες περιόδους υψηλών θερμοκρασιών, τα ακραία καιρικά φαινόμενα, σε συνδυασμό με τις αλλαγές χρήσεων γης .Οι επιπτώσεις στις ζώνες κυρίως μίξης δάσους – κατοικίας είναι ακραίες και μεγάλες και αναμένεται να ενταθούν.

Τα **περιαστικά Δάση** αναμένεται να υποστούν με βίαιο τρόπο όλες αυτές τις επιπτώσεις μία που πέραν των φυσικών δέχονται και πολύ ισχυρές ανθρωπογενείς πιέσεις και παρεμβάσεις.

Η απώλεια εδάφους, ιδιαίτερα σε περιοχές με μεγάλη κλίση και έντονο ανάγλυφο, καθιστά αδύνατη την ανάκαμψη ενός οικοσυστήματος, εντείνοντας τον κίνδυνο **ερημοποίησής** του.

Μελέτες δείχνουν ότι το 35% του ελλαδικού χώρου βρίσκεται σε υψηλό κίνδυνο ερημοποίησης ή έχει ήδη ερημοποιηθεί, ενώ το 49% θεωρείται ότι βρίσκεται σε μέτριο κίνδυνο ερημοποίησης.

Στις φυσικές επιπτώσεις εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής εντάσσεται **η παραγωγικότητα των δασών. Η παραγωγικότητα των παράκτιων δασών** δεν αναμένεται να μεταβληθεί σημαντικά, **α**πό την άνοδο της στάθμης της θάλασσας ενώ αυτή των **λιβαδιών** αναμένεται να μειωθεί σημαντικά.

Εκτιμάται ότι, εξαιτίας των κλιματικών αλλαγών, θα υπάρξει **χωρική ανακατανομή των δασών και η συγκόμωση των δασών συνολικά θα μειωθεί**.

Η αύξηση του φαινομένου **της όξινης βροχής** θα επηρεάσει την υγεία των δασικών οικοσυστημάτων.

Επειδή οι μηχανισμοί άμυνας κατά των εντόμων εξασθενούν τ**α δένδρα καταπονούνται και προσβάλλονται από έντομα.**

Οι μεταβολές στα εύρη των ειδών και στα όρια των οικοσυστημάτων, με την προς τα πάνω μετατόπιση των υψομετρικών ζωνών βλάστησης.

Αναμένονται διαδικασίες μετανάστευσης των φυτικών ειδών, καθώς και **αλλαγές στη φαινολογία των ειδών**, με μετατόπιση της επικονίασης εξαιτίας των αλλαγών στη βροχόπτωση και στη διαθεσιμότητα νερού.

Αναμένεται μεταβολή της δυναμικής δέσμευσης του ατμοσφαιρικού άνθρακα, οι δεξαμενές του οποίου στο έδαφος έχουν ήδη, σε μεγάλο βαθμό αρχίσει να εξαντλούνται,

Η κλιματική αλλαγή είναι βέβαιο πως θα αυξήσει την ικανότητα **εισβολής και εγκατάστασης ξενικών ειδών** με ότι αυτό συνεπάγεται

Οικονομικές/κοινωνικές /περιβαλλοντικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στη βιοποικιλότητα

Όλα αυτά οδηγούν **σε απώλεια βιοποικιλότητας** που συνεπάγεται αυτόματα **υποβάθμιση των υπηρεσιών** που παρέχουν τα οικοσυστήματα όπως,

Υπηρεσίες παροχής: [τροφή, νερό, πρώτες ύλες, γενετικοί πόροι, κλπ]

Ρυθμιστικές υπηρεσίες: [επίδραση στην ποιότητα του αέρα, ρύθμιση του κλίματος, μετριασμός ακραίων καιρικών φαινομένων, ρύθμιση των ροών ύδατος, καθαρισμός υδάτων, αποτροπή διάβρωσης εδάφους, κλπ]

Υπηρεσίες ενδιαιτήματος: [διατήρηση κύκλου ζωής, προστασία 'τράπεζας γονιδίων]

Πολιτιστικές υπηρεσίες:[αισθητική απόλαυση, ευκαιρίες για αναψυχή και τουρισμό, εκπαίδευση και επιστήμη κλπ]

Κύριες προτάσεις για την προσαρμογή των Δασών στην κλιματική αλλαγή

Να **αποφασίσουμε αν "επιθυμούμε"'** και **αν πρέπει** να επηρεάσουμε τα **όρια, την κατεύθυνση και το χρόνο** αυτής της προσαρμογής των ειδών και των οικοσυστημάτων στην κλιματική αλλαγή.

Ολοκληρωμένες στρατηγικές θα πρέπει να έχουν προληπτική και ολιστική προσέγγιση, για την αποφυγή ανεπιθύμητων συνεπειών και μη αναστρέψιμων απωλειών και βλαβών στα δασικά οικοσυστήματα. Επομένως, η βέλτιστη στρατηγική προσαρμογής θα πρέπει να περιλαμβάνει απαραίτητα **την αύξηση της ποικιλότητας** σε όλα τα επίπεδα του δασικού οικοσυστήματος (γένους, είδους, κοινότητας και τοπίου), έτσι ώστε αυτό να γίνεται **πιο σταθερό και ανθεκτικό** σε εξωγενείς παράγοντες .

Τέλος πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί και για ένα ακόμη λόγο , ότι δεν έχουμε σοβαρά διαχρονικά στοιχεία, και για αυτό και οι προτάσεις μου είναι κανονιστικού / θεσμικού χαρακτήρα και όχι τόσο επιχειρησιακού

Προσαρμογή της διαχείρισης των δασών στην κλιματική αλλαγή. Ειδικά θέματα για την διαχείριση των μεσογειακών και περιαστικών δασών, πρέπει να εξεταστούν με ιδιαίτερο και πιο προσεκτικό τρόπο.

Επανασύνταξη των προδιαγραφών διαχειριστικών μελετών δασών με ειδικά μέτρα για τα μεσογειακά ευπαθή δάση. Αποτελεσματική διαχείριση γίνεται μέσω μακροχρόνιων μελετών και όχι ετήσιων πινάκων υλοτομίας, όπως γίνεται μέχρι σήμερα. Η ανάδειξη του **πολλαπλού ρόλου των δασών** πρέπει να είναι ο κυρίαρχος σκοπός της διαχείρισης και όχι η ξυλοπονία μόνο.

Ανάπτυξη **σχεδίων προσαρμογής** των δασών στην κλιματική αλλαγή με βάση την αρχή για αύξηση της ποικιλότητας.

Εγκατάσταση και λειτουργία **μόνιμου εθνικού συστήματος παρακολούθησης** της κατάστασης και της εξέλιξης των δασών

Ειδικά σχέδια τοπικού η περιφερειακού χαρακτήρα προστασίας από πυρκαγιές κυρίως στις ζώνες μίξης Δάσους-κατοικίας.

Ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στην προστασία και διαχείριση των δασών και ειδικά των δεδομένων παρατήρησης γης [δορυφορικά δεδομένα κλπ].

Ολοκλήρωση των Δασικών χαρτών και ειδικότερα του Δασολογίου με το οποίο θα γίνει η ουσιαστική διαχείριση των δασών.

Βιβλιογραφία

1. WWF Ελλάς, "Το αύριο της Ελλάδας: επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην Ελλάδα κατά το άμεσο μέλλον", Αθήνα, Σεπτέμβριος 2009.

2. Κίνδυνοι και Επιπτώσεις της Κλιματικής Μεταβολής στη Βιοποικιλότητα και στα Οικοσυστήματα Ε. Βέλλα*, Ε. Κυριακοπούλου*, Α. Ξεπαπαδέας* Β. Τσιαούση+, Χ. Δουλγέρης+, Δ. Κεμιτζόγλου+, Δ. Παπαδήμος+, Μ. Σεφερλής+, Β. Χρυσοπολίτου+. [Τράπεζα Ελλάδος κ.α, Αθήνα 2011]

3. ΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, Επιτροπή Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής Αλλαγής [Τράπεζα της Ελλάδος , Αθήνα 2011]

4.Ο ρόλος της φύσης στην κλιματική αλλαγή [Ευρωπαϊκή Επιτροπή , Αύγουστος 2009]

5.Περιοδικό αμφίβιο [ΕΚΒΥ] τεύχος 84 , Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2009

6.Τα Μεσογειακά Δάση απέναντι στην Παγκόσμια Κλιματική Αλλαγή, Pedro Regato, Ευαγγελία Κορακάκη, 2010 WWF Ελλάς

7.Δάση και Κλιματική Αλλαγή: περιορισμός και προσαρμογή, Βασιλική Λεονταράκη , Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, [Βόλος 2017]

ΠΣΑΤ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΤΟΠΙΟΥ
PANHELLENIC ASSOCIATION OF LANDSCAPE ARCHITECTS

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΓΚΟΛΤΣΙΟΥ
Πρόεδρος Πανελληνίου Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Τοπίου
www.phala.gr, info@phala.gr

ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ

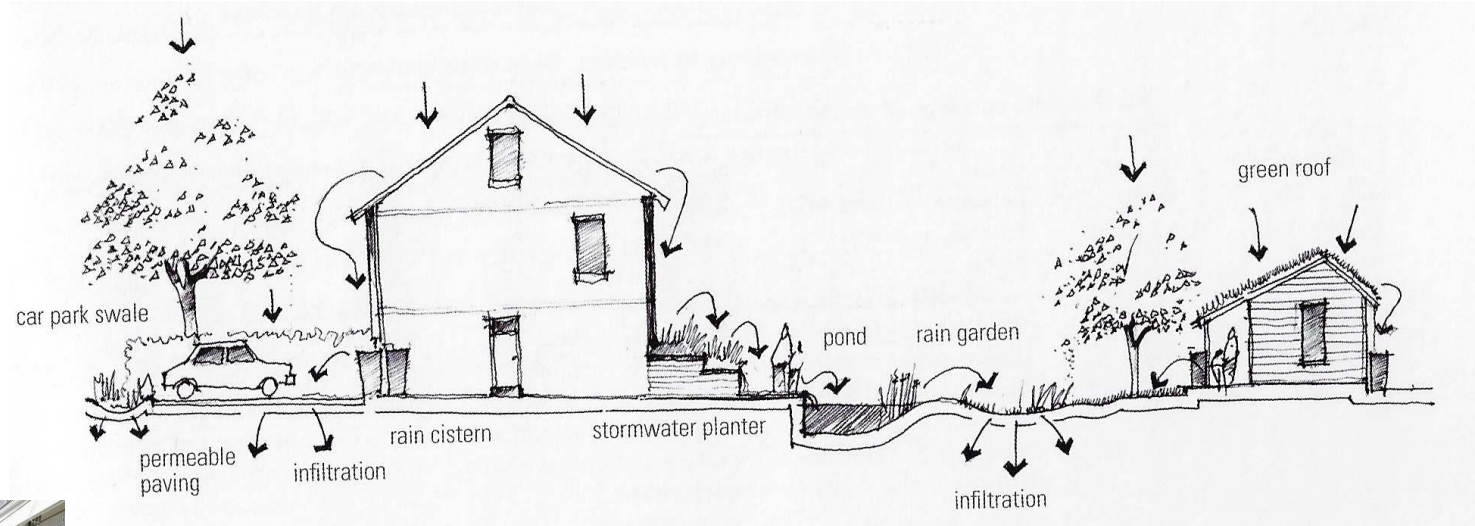

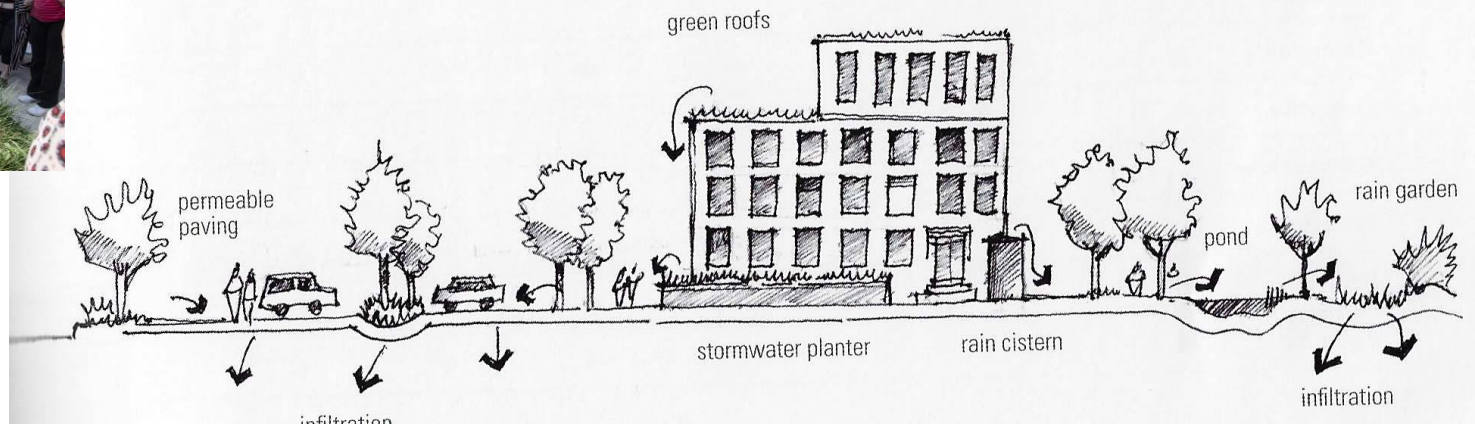

ΠΣΑΤ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΤΟΠΙΟΥ
PANHELLENIC ASSOCIATION OF LANDSCAPE ARCHITECTS

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΓΚΟΛΤΣΙΟΥ
Πρόεδρος Πανελληνίου Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Τοπίου
www.phala.gr, info@phala.gr

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΓΚΟΛΤΣΙΟΥ
Πρόεδρος Πανελληνίου Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Τοπίου
www.phala.gr, info@phala.gr

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΓΚΟΛΤΣΙΟΥ
Πρόεδρος Πανελληνίου Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Τοπίου
www.phala.gr, info@phala.gr

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΓΚΟΛΤΣΙΟΥ
Πρόεδρος Πανελληνίου Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Τοπίου
www.phala.gr, info@phala.gr

Vast amounts of public money are spent every year on policies that make devastating floods inevitable.' Illustration by Daniel Pudles

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΓΚΟΛΤΣΙΟΥ
Πρόεδρος Πανελληνίου Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Τοπίου
www.phala.gr, info@phala.gr

Κλιματική Αλλαγή, Επιστήμη, Πολιτεία και Πολίτες
Ενέργειες προετοιμασίας και πρόληψης

Αικατερίνη Γκόλτσιου | Πρόεδρος Πανελλήνιου Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Τοπίου
Δρ. Γεωγραφίας Παν/μιου Αιγαίου, Αρχιτέκτων Τοπίου (M.L.A. Univ. of Edinburgh, Γεωπόνος (Γ.Π.Α.)

Στις μέρες μας βιώνουμε έντονα τα αποτελέσματα των επιπτώσεων από την μακροχρόνια και αλόγιστη επέμβαση του ανθρώπου στη φύση και στο τοπίο. Η έλλειψη σεβασμού προς τον σχεδιασμό, την διαχείριση και την προστασία του τοπίου και του περιβάλλοντος έχουν ως αποτέλεσμα την εμφάνιση απροσδόκητων συνεπειών, υπενθυμίζοντας μας πως πρέπει να σταθούμε, να αναρωτηθούμε και να αναθεωρήσουμε τον τρόπο δράσης μας.

Το μεταβαλλόμενο κλίμα επηρεάζει τους περιβαλλοντικούς, πολιτιστικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς παράγοντες που διαμορφώνουν τον χαρακτήρα του τοπίου. Ακόμη όμως και χωρίς την κλιματική αλλαγή, τα τυποποιημένα πρότυπα ανάπτυξης και οι πρακτικές θέτουν σε κίνδυνο τους ανθρώπους και τις κοινωνίες μας.

Είναι ουσιώδες να εφαρμόσουμε τον βιοκλιματικό σχεδιασμό και την αειφορική διαχείριση με την συνδρομή εξειδικευμένων επαγγελμάτων, αλλά και τον διεπιστημονικό διάλογο. Ως εκπρόσωπος του Πανελληνίου Συλλόγου Αρχιτέκτονων Τοπίου θα εστίαζα στους ακόλουθους τέσσερεις βασικούς τομείς, όπου με τον κατάλληλο σχεδιασμό και διαχείριση μπορούν να επηρεάσουν την αλλαγή του κλίματος.

1. ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΝΕΡΟΥ: Στόχος και μέριμνα θα πρέπει να είναι η προστασία των πηγών, του υδροφόρου ορίζοντα και των φυσικών αποθεμάτων μέσω της χρήσης τεχνολογιών εξοικονόμησης και επαναχρησιμοποίησης νερού, όπως είναι τα φυτεμένα δώματα, οι κήποι βροχής, τα υδατοπερατά δάπεδα, κ.α. Μείζονος σημασίας είναι επίσης η προστασία της κοίτης των ρεμάτων με μέριμνα για τη λειτουργία και την ποιότητα της λεκάνης απορροής.

2. ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΥΨΗΛΩΝ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΩΝ: Μέσω του βιοκλιματικού σχεδιασμού, επιτυγχάνεται η μείωση των υψηλών θερμοκρασιών στην πόλη με μετρήσιμα ευεργετικά αποτελέσματα. Είναι ουσιαστική η ενσωμάτωση των πράσινων υποδομών στο αστικό και περιαστικό τοπίο. Θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα η διατήρηση και ενίσχυση των δένδρων στις πόλεις και η επιλογή φυτικών ειδών ανθεκτικών στις πιθανές κλιματικές αλλαγές, συμπεριλαμβανομένης της ξηρασίας. Η μείωση των πλακοστρώσεων, η μεγιστοποίηση των περιοχών φύτευσης αλλά και η διατήρηση ανέπαφων χώρων πρασίνου μέσα στην πόλη, μπορεί να συμβάλλει ουσιαστικά στη δημιουργία ενός δικτύου πράσινων διαδρομών και ανάκτησης μέρους ή όλων των εγκαταλελειμμένων περιοχών για πράσινο.

3. ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ: Η επιλογή των τοπικών και ανακυκλώσιμων υλικών βοηθά ουσιαστικά στην μείωση των άχρηστων υλικών που εναποτίθενται στους χώρους υγειονομικής ταφής. Η επαναχρησιμοποίηση τους θα συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας του αέρα, στην παραγωγή λιγότερων αποβλήτων και στην εξοικονόμηση προϊόντων που σε πολλές περιπτώσεις δεν είναι πλέον διαθέσιμα.

4. ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ: Η χρήση των τοπικών υλικών και η αποφυγή εισαγωγής άλλων που λόγω μεταφοράς τους συνεπάγεται σημαντικό περιβαλλοντικό κόστος, συμβάλλει στην μείωση του αποτυπώματος του άνθρακα. Παράλληλα η δημιουργία εναλλακτικών διαδρομών μέσα στην πόλη (ποδηλατοδρόμοι, μονοπάτια, πεζόδρομοι) που ενθαρρύνουν τους βιώσιμους τρόπους μετακίνησης, βοηθούν στην μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Για την ουσιαστική μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στο περιβάλλον και στο τοπίο υπάρχει ανάγκη για:

α. πολιτικές οι οποίες θα βασίζονται στην δημιουργία κινήτρων, είτε μέσω της συνεχούς χρηματοδότησης για πράσινες υποδομές, είτε μέσω της ενθάρρυνσης ενδημικών φυτών ανθεκτικών στην ξηρασία, είτε μέσω της αναδιάρθρωσης ασφαλιστικών προγραμμάτων, κ.ο.κ..

β. πολιτικές που θα προωθούν τον ολιστικό σχεδιασμό και θα παρέχουν πολλαπλά οφέλη. Υπάρχει ανάγκη για την υιοθέτηση εθνικής στρατηγικής αστικής και περιαστικής δενδροφύτευσης, βασισμένης σε κρατικά και τοπικά μοντέλα, με συγκεκριμένους στόχους, ενσωματώνοντας βέλτιστες πρακτικές για βελτιωμένη υγεία και μακροζωία των δένδρων. Παράλληλα εξίσου σημαντική είναι η ενθάρρυνση πρακτικών διαχείρισης του εδάφους και της υπάρχουσας βλάστησης προάγοντας τη βιοποικιλότητα.

γ. πολιτικές οι οποίες θα αντιμετωπίζουν τα ζητήματα της περιβαλλοντικής δικαιοσύνης και φυλετικής και κοινωνικής ισότητας. Δυστυχώς οι αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, επικεντρώνονται συχνά σε συγκεκριμένες περιοχές και πληθυσμούς εντός της κοινότητας, οι οποίοι είναι περισσότερο ευάλωτοι και λιγότερο ενεργοί στη συμμετοχή τους στη λήψη αποφάσεων. Για το λόγο αυτό ο σχεδιασμός και η υλοποίηση της πολιτικής θα πρέπει να περιλαμβάνει στοιχεία που να ωφελούν ολόκληρη την κοινότητα.

δ. πολιτικές οι οποίες θα αντανακλούν την ουσιαστική συμμετοχή της κοινότητας. Η αποτελεσματική εμπλοκή των πολιτών είναι κρίσιμη για την ανάπτυξη και εφαρμογή κατάλληλων και αποτελεσματικών στρατηγικών και πολιτικών ανθεκτικότητας.

ε. πολιτικές που θα αξιολογούνται τακτικά σε σχέση με τα μέτρα απόδοσης και θα επανεξετάζονται για απρόβλεπτες συνέπειες. Είναι ουσιαστικό να περιλαμβάνονται μέτρα απόδοσης με σαφώς καθορισμένα μετρήσιμα στοιχεία και στόχους αναφοράς.

Στ. πολιτικές που θα αφορούν ευρύτερους περιφερειακούς και τοπικούς στόχους και ζητήματα. Για την επίτευξη στόχων ανθεκτικότητας, οι πολιτικές θα πρέπει να αναπτυχθούν με βάση την οικολογία του τοπίου και σε συνδυασμό επιστήμης και εθνικού-περιφερειακού σχεδιασμού.

Η Ελλάδα βιώνει καθημερινά τις βαρύτατες συνέπειες, από την αλόγιστη χρήση πρακτικών που μετασχηματίζουν το τοπίο με αισθητές επιπτώσεις στην καθημερινότητα του πολίτη. Είναι ανάγκη όλοι οι εμπλεκόμενοι να δράσουμε συνεργατικά εντός και εκτός των συνόρων μας και να αξιοποιηθεί το ειδικό επιστημονικό δυναμικό της χώρας μας.

Συνέδριο Κλιματική αλλαγή- Επιστήμη, Πολιτεία και Πολίτες

Κοινωνία και Κλιματική Αλλαγή- Ελληνικό Δίκτυο ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Η Κλιματική αλλαγή είναι πρόβλημα πολύ-επίπεδο, αφού επηρεάζει όλες τις διαστάσεις της ανθρώπινης ζωής και του περιβάλλοντος τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε τοπικό επίπεδο. Αντιμετωπίζουμε την κλιματική αλλαγή ως περιβαλλοντικό, πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό πρόβλημα. Σύμφωνα με την παγκόσμια επιστημονική κοινότητα και την έκθεση της διακυβερνητικής επιτροπής για την κλιματική αλλαγή (IPCC), οι επιπτώσεις της αλλαγής θα είναι τεράστιες τόσο σε παγκόσμιο επίπεδο όσο και στην Ελλάδα

- στο περιβάλλον (π.χ. αύξηση θερμοκρασίας, αύξηση στάθμης θάλασσας, καταστροφή βιο-ποικιλότητας, ακραία καιρικά φαινόμενα),
- στην κοινωνία (αύξηση μεταναστευτικών ροών, αποψίλωση δασών)
- στην οικονομία (π.χ. καταστροφή γεωργικής παραγωγής, καταστροφή υποδομών, μείωση τουρισμού λόγω καύσωνα κλπ.)

Γι' αυτό το λόγο, η παγκόσμια επιστημονική κοινότητα καθώς και οι πολιτικές ηγεσίες έχουν αναλάβει πρωτοβουλίες για τον μετριασμό και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Βασική παράμετρος αυτών των δράσεων είναι η ορθή ενημέρωση και η ενεργή συμμετοχή όλων των εμπλεκομένων φορέων, συμπεριλαμβανομένων και των πολιτών.

Οι Φίλοι της Φύσης θεωρούν ότι χρειάζεται επειγόντως μια πολιτική και επιστημονική *«επανάσταση»* με ιδεολογικό πυρήνα την επείγουσα ανάγκη για λήψη άμεσων μέτρων για την προστασία του κλίματος, με περιορισμό στο μοντέλο της «χωρίς όρια» οικονομικής ανάπτυξης και βασιζόμενη στην κλιματική δικαιοσύνη και στο σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Οι ΦΤΦ πρωτοπορούν στον τομέα της καθαρής ενέργειας και θεωρούν ότι οι ενεργειακές κοινότητες αποτελούν ένα σημαντικό βήμα προς την αποκεντρωμένη παραγωγή καθαρής ενέργειας με ΦΒ με συνέργειες με τις τοπικές κοινωνίες και τους δήμους. Ως καθαρή μορφή ενέργειας, τα ΦΒ θα υποκαταστήσουν τους βρώμικους υδρογονάνθρακες και κυρίως το λιγνίτη και έτσι συμβάλουν απευθείας στην μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα που αποτελεί την κύρια αιτία της κλιματικής αλλαγής.

- η Διεσπαρμένη παραγωγή καθαρής ενέργειας γίνεται σε μικρή κλίμακα (σε αντίθεση με την κεντρική παραγωγή λιγνίτη και ΒΑΠΕ) χωρίς επιπτώσεις στο περιβάλλον
- Μείωση κόστους ηλεκτρικού ρεύματος (π.χ. σε δημοτικά κτίρια)
- Μείωση ενεργειακής φτώχειας ιδιαίτερα σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες
- Παράλληλα, ενισχύει τη συμμετοχή των πολίτων στη λήψη αποφάσεων και στην γενική ευαισθητοποίηση τους σε θέματα κλιματικής αλλαγής (πχ. Με τη δημιουργία ενεργειακών κοινοτήτων, ενεργειακή και κλιματική δημοκρατία)
- Βελτίωση αστικού τοπίου// χωροθετηση στον αστικό ιστό (όχι σε βουνά ή περιοχές Natura που ενδέχεται να δημιουργήσουν περιβαλλοντικά προβλήματα)

Σε αυτό το πλαίσιο το Ελληνικό Δίκτυο ΦΤΦ υπέβαλλε στο Πράσινο Ταμείο το έργο «Πράσινη Ενέργεια και Πολίτες: Σχεδιασμός, Εκπαίδευση, Εφαρμογή» το οποίο εγκρίθηκε προς χρηματοδότηση. Πρόκειται για μια καινοτόμα πιλοτική δράση στους δήμους Κηφισιάς και Παλλήνης για τη δημιουργία πρότυπων ενεργειακών κοινοτήτων από πολίτες και το δήμο (χωρίς εταιρείες). Παράλληλα θα γίνει ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των πολιτών για τις καθαρές μορφές ενέργειας και κατασκευή πρότυπου ΦΒ πάρκου το οποίο θα λειτουργεί ως χώρος ενημέρωσης για την αξία της δράσης μας ενάντια στην κλιματική αλλαγή. Η τεχνογνωσία που

έχουμε αναπτύξει θα μπορούσε εύκολα να μεταφερθεί σε άλλους δήμους με παρόμοιες ανάγκες και στόχους (π.χ. μείωση ενεργειακού κόστους, ενεργοποίηση πολιτών,, συνεργασία πολιτών-δήμου με οφέλη για όλους, ενημέρωση μαθητών).

Μακροπρόθεσμα κλιματικά οφέλη από την εφαρμογή του νέου Κανονισμού (ΕΕ) 841/2018 (LULUCF) για τα δάση και την κλιματική αλλαγή

ΣΟΦΙΑ Ε. ΠΑΥΛΑΚΗ

Δικηγόρος, ΜΔΕ Περιβαλλοντική Πολιτική, υπ. Δρ. Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

sophiepavlaki@gmail.com

Αντικείμενο της παρούσας εισήγησης είναι ο νέος **Κανονισμός (ΕΕ) 841/2018** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2018,[1] σχετικά με τη συμπερίληψη των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και των απορροφήσεων από δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και της δασοπονίας για το κλίμα και την ενέργεια (land use, land use change and forestry «LULUCF»), του οποίου τα βασικά σημεία παρουσιάζονται ακολούθως. Ο νέος Κανονισμός τροποποίησε τον παλαιότερο σχετικό Κανονισμό (ΕΕ) 525/2013 και την Απόφαση (ΕΕ) 529/2013/ΕΕ και καθόρισε τις δεσμεύσεις των κρατών μελών, που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της Συμφωνίας του Παρισιού και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για την περίοδο από το 2021 έως το 2030.

[1] ΕΕ L 156/1/19.06.2018.

Οι σχετικοί κανόνες λαμβάνουν υπ΄ όψη τις αρχές της βιώσιμης διαχείρισης των δασών, που εγκρίθηκαν από την Υπουργική Διάσκεψη για την Προστασία των Δασών στην Ευρώπη **(Forest Europe)**[2] και αποτελούν μέρος της υλοποίησης των δεσμεύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει της **Συμφωνίας του Παρισιού,** που συνήφθη στις 5 Οκτωβρίου 2016, με την **Απόφαση 2016/1841** του Συμβουλίου, στο πλαίσιο της σύμβασης - πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (United Nations Framework Convention on Climate Change - «UNFCCC»).

Η δέσμευση της Ένωσης για μειώσεις των εκπομπών στο σύνολο της οικονομίας ορίστηκε στην εθνικά καθορισμένη πρόθεση συνεισφοράς που υπεβλήθη εν όψει της Συμφωνίας του Παρισιού από την Ένωση και τα κράτη μέλη, στις 6 Μαρτίου 2015.[3] Σύμφωνα δε με τους όρους της συμφωνίας του Παρισιού, η Ένωση οφείλει να συνεχίσει να μειώνει τις εκπομπές των αερίων του θερμοκηπίου και να αυξάνει τις απορροφήσεις.

Η συμφωνία του Παρισιού θέτει έναν μακροπρόθεσμο στόχο να συγκρατηθεί η αύξηση της παγκόσμιας θερμοκρασίας κάτω των 2 βαθμών Κελσίου και να συνεχιστούν οι προσπάθειες, ώστε να διατηρηθεί στον 1,5 βαθμό Κελσίου πάνω από τα προβιομηχανικά επίπεδα. Τα δάση, οι γεωργικές εκτάσεις και οι υγροβιότοποι θα διαδραματίσουν, κατά τον νέο Κανονισμό, καίριο ρόλο στην επίτευξη αυτού του στόχου.

---

[2] FOREST EUROPE (The brand name of the Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe) is the pan-European voluntary high-level political process for dialogue and cooperation on forest policies in Europe. FOREST EUROPE develops common strategies for its 47 signatories (46 European countries and the European Union) on how to protect and sustainably manage their forests. Since 1990, the collaboration of the ministers responsible for forests in Europe has had a great economic, environmental and social impact on the national and international level. FOREST EUROPE has led to achievements such as the guidelines, criteria and indicators for sustainable forest management. Σχετ. βλ. και https://foresteurope.org/

[3] Ο Κανονισμός (ΕΕ) 841/2018 αποτελεί μέρος της υλοποίησης των δεσμεύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει της Συμφωνίας του Παρισιού, η οποία συνήφθη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την απόφαση (ΕΕ) 2016/1841 του Συμβουλίου, της 5ης Οκτωβρίου 2016 (ΕΕ L 282/19.10.2016), στο πλαίσιο της σύμβασης - πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (United Nations Framework Convention on Climate Change - «UNFCCC»).

Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν, ως θεμελιώδη προτεραιότητα, τη διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας και την εξάλειψη της πείνας, στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης και των προσπαθειών εξάλειψης της φτώχειας, καθώς και τον ιδιαίτερα ευάλωτο χαρακτήρα των συστημάτων παραγωγής τροφίμων έναντι των δυσμενών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, προωθώντας την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και την ανάπτυξη με χαμηλές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και με τρόπο που δεν απειλεί την παραγωγή τροφίμων.

Η συμφωνία του Παρισιού αντικαθιστά την προσέγγιση που υιοθετήθηκε το 1997, στο πλαίσιο του Πρωτοκόλλου του Κιότο, του οποίου η ισχύς θα εκπνεύσει το 2020, και απαιτεί ισορροπία μεταξύ ανθρωπογενών εκπομπών από πηγές και απορροφήσεων αερίων του θερμοκηπίου κατά το δεύτερο μισό του αιώνα, καλώντας τα Μέρη να λάβουν μέτρα, μεταξύ άλλων, **και μέσω της αειφορικής διαχείρισης των δασών.**

Βάσει του νέου Κανονισμού, οι τομείς χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας (land use, land use change and forestry - LULUCF) έχουν τη δυνατότητα να παράσχουν **μακροπρόθεσμα κλιματικά οφέλη** συμβάλλοντας στην επίτευξη του στόχου της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Σύμφωνα περαιτέρω με τις διατάξεις του, τα διαχειριζόμενα με βιώσιμο τρόπο δάση είναι παράγοντες που συμβάλλουν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Υπολογίζεται, ειδικότερα, ότι κατά την περίοδο από το 2000 έως το 2009, ο μέσος όρος απορροφήσεων από δάση και δασικές εκτάσεις ανήλθε στα τριακόσια εβδομήντα δύο (372.000.000) εκατομμύρια τόνους ισοδυνάμου διοξειδίου του άνθρακα (CO_2), ετησίως, για το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο του νέου Κανονισμού, **ο τομέας της δασοπονίας** παρέχει βιοϋλικά, τα οποία μπορούν να υποκαταστήσουν υλικά υψηλής έντασης, όπως ορισμένα ορυκτά και κυρίως τον άνθρακα και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη μετάβαση σε μία οικονομία με χαμηλές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Ομοίως προωθείται με τον νέο Κανονισμό η αυξημένη και βιώσιμη χρήση **προϊόντων υλοτομίας** με μακρά διάρκεια ζωής, όπως χαρτιού, ξυλόφυλλων και πριστής ξυλείας.

Ο νέος Κανονισμός θέτει, για πρώτη φορά, ρητά **τη δασοπονία** ως κύριο μοχλό ανάσχεσης της κλιματικής αλλαγής, ορίζοντας ότι τα δάση, οι γεωργικές εκτάσεις και οι υγροβιότοποι θα διαδραματίσουν καίριο ρόλο στην επίτευξη αυτού του στόχου και ότι η μείωση και η δέσμευση των αερίων του θερμοκηπίου είναι δυνατόν να επιτευχθούν, μεταξύ άλλων, **μέσω της δημιουργίας νέων δασών.**

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 841/2018, η δράση για τη μείωση της αποψίλωσης και της υποβάθμισης των δασών και την προαγωγή της βιώσιμης διαχείρισής τους είναι σημαντική, ρητά οριζομένου ότι τα διαχειριζόμενα με βιώσιμο τρόπο δάση συνιστούν πολύτιμους μηχανισμούς απορρόφησης και αποθήκευσης αερίων του θερμοκηπίου από την ατμόσφαιρα, που συμβάλλουν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Στο άρθρο 8 του Κανονισμού, που αφορά τη λογιστική καταγραφή διαχειριζομένων δασών, προκρίνεται η **βιώσιμη διαχείρισή** τους, ως αναγκαίος παράγοντας για τη διατήρηση και την ενίσχυση της απορρόφησης του άνθρακα σε βάθος χρόνου. Υποστηρίζεται περαιτέρω ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι φυσικοί μηχανισμοί απορρόφησης και αποθήκευσης άνθρακα, συμπεριλαμβανομένων των δασών, διατηρούνται και βελτιώνονται με σκοπό την επίτευξη των απώτερων στόχων της συμφωνίας του Παρισιού και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου **έως και το 2050.**

Ειδικότερα, σύμφωνα με τον νέο Κανονισμό, προκειμένου να εξασφαλιστεί η επίτευξη του στόχου της Ένωσης και των μακροπρόθεσμων στόχων της Συμφωνίας του Παρισιού, είναι απαραίτητο ένα άρτιο **λογιστικό σύστημα.** Έτσι, κάθε κράτος καταγράφει λογιστικά τις εκπομπές και τις απορροφήσεις από τις διαχειριζόμενες δασικές εκτάσεις του ως εκπομπές και απορροφήσεις κατά τις περιόδους από το 2021 έως το 2025 και ακολούθως, από το 2026 έως το 2030.

Για να αποκτηθούν επακριβείς λογαριασμοί εκπομπών και απορροφήσεων αξιοποιούνται οι τιμές σε ετήσια βάση σύμφωνα με τον προηγούμενο Κανονισμό 525/2013, βάσει της σύμβασης - πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή και του Πρωτοκόλλου του Κιότο. Οι εκπομπές και απορροφήσεις από δασικές εκτάσεις εξαρτώνται από ορισμένες φυσικές συνθήκες, τα δυναμικά

χαρακτηριστικά των δασών που σχετίζονται με την ηλικία τους και τις πρακτικές διαχείρισης, οι οποίες διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών.

Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή **«Εθνικά Σχέδια Λογιστικής Καταγραφής Δασικών Εκτάσεων».** Λόγω δε της απουσίας διεθνούς επανεξέτασης βάσει της Σύμβασης - Πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή ή του Πρωτοκόλλου του Κιότο, καθιερώνεται με τον νέο Κανονισμό «διαδικασία επανεξέτασης», ώστε να διασφαλίζεται η διαφάνεια και η βελτίωση της ποιότητας των λογιστικών καταγραφών στην κατηγορία της διαχειριζόμενης δασικής εκτάσεως.

Η Επιτροπή, κατά την αξιολόγηση των «Εθνικών Σχεδίων Λογιστικής Καταγραφής Δασικών Εκτάσεων», θα πρέπει να αξιοποιεί τις καλές πρακτικές και την υπάρχουσα εμπειρία με τη συμμετοχή και εμπειρογνωμόνων από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τα κριτήρια και τις απαιτήσεις του Κανονισμού.

Τα αποτελέσματα της τεχνικής αξιολόγησης διαβιβάζονται προς ενημέρωση στη **«Μόνιμη Δασική Επιτροπή»,** που έχει συσταθεί με την **Απόφαση 367/1989** του Συμβουλίου, προκειμένου να υπάρξει στενότερη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής και ενημέρωση στον δασικό τομέα. Η Επιτροπή διαβουλεύεται με τα ενδιαφερόμενα μέρη και την «Κοινωνία των πολιτών», τα δε «Εθνικά Σχέδια Λογιστικής Καταγραφής Δασικών Εκτάσεων» δημοσιοποιούνται σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

Ο Κανονισμός παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα εξαίρεσης από τους λογαριασμούς τους εκπομπών που οφείλονται σε διαταραχές που εκφεύγουν από τον έλεγχό τους, όπως σε περίπτωση φυσικών διαταραχών από δασικές πυρκαγιές, προσβολή από έντομα και ασθένειες, ακραία καιρικά φαινόμενα και γεωλογικές διαταραχές, που εκ των πραγμάτων εκφεύγουν από τον έλεγχο ενός κράτους μέλους και μπορούν να οδηγήσουν σε αστάθμητες προσωρινές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου ή να αναστρέψουν τις ήδη επιτευχθείσες απορροφήσεις. Τυχόν μειώσεις απορροφήσεων καταγράφονται λογιστικά ως εκπομπές. Κατά τους υπολογισμούς αυτούς λαμβάνονται περαιτέρω υπ΄ όψη τυχόν ειδικές εθνικές συνθήκες και πρακτικές, όπως υλοτομία χαμηλότερης έντασης της συνήθους ή δάση που γηράσκουν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς.

Προκειμένου να παρακολουθείται η πρόοδος των κρατών μελών ως προς την υλοποίηση των δεσμεύσεών τους βάσει του Κανονισμού και να εξασφαλίζεται ότι οι πληροφορίες σχετικά με τις εκπομπές και τις απορροφήσεις είναι διαφανείς, ακριβείς, συνεπείς, πλήρεις και συγκρίσιμες, τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή **«απογραφές αερίων θερμοκηπίου».** Παράλληλα, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος επικουρεί την Επιτροπή με το σύστημα της ετήσιας υποβολής εκθέσεων για τις εκπομπές και απορροφήσεις, την αξιολόγηση των πληροφοριών για τις εφαρμοζόμενες πολιτικές και τους ελέγχους συμμόρφωσης.

Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή **Εθνικό Σχέδιο Λογιστικής Καταγραφής Δασικών Εκτάσεων,** που δημοσιοποιείται και στο **διαδίκτυο** και περιλαμβάνει προτεινόμενο επίπεδο αναφοράς δασικών εκτάσεων σύμφωνα με το Παράρτημα υπ΄ αριθ. 4 του νέου Κανονισμού. Επίσης καθορίζουν **«Εθνικό Επίπεδο Αναφοράς Δασικών Εκτάσεων»,** με βάση το Παράρτημα υπ΄ αριθ. 4. Το επίπεδο αναφοράς δασικών εκτάσεων βασίζεται στη συνέχιση της πρακτικής βιώσιμης διαχείρισης των δασών της περιόδου 2000-2009, λαμβάνοντας υπ΄ όψη για τα εθνικά δάση τα δυναμικά χαρακτηριστικά τους, που σχετίζονται με την ηλικία τους και χρησιμοποιώντας τα βέλτιστα διαθέσιμα δεδομένα.

Ο νέος Κανονισμός προβλέπει ακόμα ρητά ότι επειδή οι στόχοι του για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για την περίοδο από το 2021 έως το 2030, ενδέχεται να μην μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την **«αρχή της επικουρικότητας»,** η οποία διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης και έχει στόχο να προσδιορίσει το επίπεδο παρέμβασης σε τομείς συντρέχουσας αρμοδιότητας μεταξύ ΕΕ και κρατών μελών.

Η μεγάλη συμβολή του νέου Κανονισμού, πέραν των ωφελειών από την καθ΄ αυτό εφαρμογή του, έγκειται στο γεγονός ότι καθιστά περισσότερο από ποτέ εμφανή **τη σπουδαία συμβολή των δασών στην ανάσχεση της κλιματικής αλλαγής** και στην εξασφάλιση της αναγκαίας για τη ζωή ισορροπίας, βιωσιμότητας και αρμονίας στο φυσικό περιβάλλον του ανθρώπου.

Είναι δε και ιστορικά η πρώτη φορά που η Ευρωπαϊκή Ένωση αναλαμβάνει, στο πλαίσιο του νέου αυτού Κανονισμού, τη θέσπιση μέτρων και κανόνων που ισχύουν για όλα τα κράτη μέλη, δεσμεύοντάς τα σε μια **κοινή πολιτική** ανάσχεσης της κλιματικής αλλαγής μέσω της αειφορικής διαχείρισης των υπαρχόντων δασών και της δημιουργίας νέων.

Λαμβανομένου υπόψη ότι οι Κανονισμοί συνιστούν νομοθετικά κείμενα της Ευρωπαϊκής Ένωσης αμέσου εφαρμογής, χωρίς δηλαδή να απαιτείται για τη θέση τους σε ισχύ η τήρηση οποιασδήποτε άλλης διατυπώσεως ή διαδικασίας, εναπόκειται πλέον στη δημόσια Διοίκηση εκάστου μέλους να ευθυγραμμίσει τη νομοθετική, κανονιστική και εν γένει ρυθμιστική δράση της, τις αποφάσεις και πολιτικές της με τις διατάξεις του νέου **Κανονισμού 841/2018,** όσον αφορά, μεταξύ άλλων, και τον τομέα της δασοπονίας για το κλίμα και την κλιματική αλλαγή.